

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

**за изменение и допълнение
на Закона за политическите партии**

(Обн., ДВ, бр. 28 от 1.04.2005 г., в сила от 1.04.2005 г., изм. и доп., бр. 102 от 20.12.2005 г., изм., бр. 17 от 24.02.2006 г., в сила от 1.05.2006 г., изм. и доп., бр. 73 от 5.09.2006 г., изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., доп., бр. 78 от 28.09.2007 г.)

§ 1. В чл. 2 ал. 2 след думата “избори” се поставя запетая и се добавя думата “референдуми”.

§ 2. Създава се **нов член 4а** със следното съдържание:

“Чл. 4а. Не се допуска регистрация и дейност на политически партии, които са образувани на етническа, расова, верска или регионална основа или си поставят за цел нарушаване териториалната цялост на Република България или създаване на автономни териториални образувания.”

§ 3. Алинея 1 на чл. 5 придобива следния вид:

“(1) Политическите партии не могат да използват в своите символи герба или знамето на Република България или на чужда държава, официални символи на административно-териториални или териториални единици, религиозни знаци или изображения, както и знаци или символи на тоталитарни режими.”

§ 4. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се **нова ал. 2** със следното съдържание:

“(2). Партиите не могат да се позовават на държавна, служебна, търговска, данъчна или друга защитена от закон тайна във връзка със собствената си дейност, архив и документация, нито ръководните им органи могат да засекретяват протоколите от заседанията си и съдържанието на взетите решения.”

3. Създава се **нова ал. 3** със следното съдържание:

“(3). Всеки български гражданин има право на достъп до документите от деловодството и архива на партиите, като се прилагат процедурите по Закона за достъп до обществената информация.”

§ 5. В чл. 8, ал. 1 след думите “политическа партия” се добавят думите “или да бъде неин член”.

§ 6. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 преди думата “учредително” се добавя думата “публично”.
2. В ал. 2 накрая се добавя текстът “, и е отразено най-малко от една национална електронна медия и от един национален ежедневник.”

§ 7. В чл. 13, ал. 1 накрая се добавя текстът “, които собственоръчно го подписват.”

§ 8. В чл. 15, ал. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т.4. числото “500” се заменя с числото “1000”.
2. В т. 7 числото “5000” се заменя с числото “10 000” и накрая се добавя текстът “, както и доказателства за платен членски внос за всеки един от тях;”

3. Създава се **нова т. 10** със следното съдържание:

“10. документ, удостоверяващ, че партията има интернет-страница, в която задължително се поддържа постоянен регистър на нейните областни и общински структури и членския състав на техните ръководни и контролни органи.”

4. Създава се **нова т. 11** със следното съдържание:

“11. банкова сметка на централното ръководство на партията.”

§ 9. Създава се **нов член 20а** със следното съдържание:

“Чл. 20а. (1) В шестмесечен срок от учредяването си партията следва да има общински структури в повече от половината общини на Република България, регистрирани по реда на алинеи 2, 3 и 4.

(2) Упълномощеният представител на общинската структура на партията внася заявление до кмета на общината, към което се прилагат заверени преписи на документите, удостоверяващи проведения избор или назначаване на общинските ръководни и контролни органи, техния персонален състав и пълномощно на негово име, издадено от представляващия партията.

(3) В седемдневен срок от внасянето на заявлението кметът на общината вписва обстоятелствата и данните по ал.2 в публичен регистър на общинските структури на политическите партии на територията на общината. Регистрирането на общинските структури и персоналният състав на техните ръководни и контролни органи се публикуват в интернет-страницата на общината.

(4) Кметът на общината не може да вписва в регистъра нови обстоятелства или да извършва първа регистрация през времето от издаването на указ на президента на републиката за насрочване на избори до датата на провеждането им.”

§ 10. В чл. 24 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 5 след текста “възлагане на обществена поръчка” се добавя “или концесия”, а текстът “Закона за обществените поръчки” се заменя със “съответния закон”.

2. Създава се нова т. 9 със следното съдържание:

“9. Средства от лица, получили субсидия по програми на Европейския съюз.”

§ 11. В чл.27 ал.1 текстът “2 на сто” се заменя с текста “5 на сто”.

§ 12. В чл. 40 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал.1 точка 3 придобива следния вид:

“3. Централната изборителна комисия предоставя официални данни, че през последните пет години партията не е участвала в избори за народни представители, за президент и вицепрезидент, за членове на Европейския парламент или редовни избори за общински съветници и кметове, или ако е участвала самостоятелно, нейният резултат е под 1% от действителните гласове в национален мащаб за всеки един от изборите, или ако е участвала в коалиция резултатът на коалицията е под 2% от действителните гласове в национален мащаб за всеки един от изборите,”

2. Създава се нова т. 4 със следното съдържание:

“4. партията има регистрирани по реда на чл. 20а общински структури в по-малко от половината от общините в Република България.”

3. Създава се нова т. 5 със следното съдържание:

“5. Членовете на партията са под 10 000.”

4. Създава се нова ал. 3 със следното съдържание:

“(3) Изискванията по ал.1, т.т. 3, 4 и 5 не се отнасят за политически партии, от регистрацията на които не са се провели два последователни избора от посочените в ал.1, т.3.”

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ единствен. Централната избирателна комисия за съответните избори отказва регистрация за участие на политическа партия, която към датата на подаване на заявление за регистрация не отговаря на изискванията по чл. 40, ал. 1, т.т. 3, 4 и 5.

Вносител:

Яне Янев

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за политическите партии

Предлаганият законопроект има за цел да коригира по законодателен път редица несъвършенства в принципите на функциониране на действащата партийна система, някои от които стигат до явен абсурд, както и да осигури превенция срещу регистрация на политически субекти, които се използват безразборно извън предназначението им, предвидено в българската конституция и европейския политически живот.

В България понастоящем са регистрирани над 300 политически партии и броят им продължава да нараства. Очевидно не е възможно да съществуват толкова много различни политически платформи, което е индикатор, че болшинството от тези партийни образувания не формират и изразяват политическата воля на гражданите, както постановява чл.11 ал.3 от Конституцията, а защитават корпоративни интереси или са фиктивни образувания, което дискредитира самата идея за политическо представителство на народа. Същевременно партии с действително политическо съдържание, но с много малка реална електорална тежест, размиват политическия процес и в резултат на това много избиратели нямат свои представители в органите на властта. Не на последно място това множество партии натоварва държавния бюджет при избори. В законопроекта се предлага механизъм, който да изключи от политическия живот формации, които нямат достатъчно национално представителство и не могат да докажат реалната си тежест чрез структури, членска маса и резултати на национални избори. Завишава се изискуемият брой учредители и членове на политическите партии.

Сега действащият закон не дава достатъчно гаранции срещу използването на политическите партии като фасада на икономически групировки, вместо да бъдат те изразители на волята българските граждани. Не е ефективен гражданският контрол върху партийната дейност, която по смисъла на демократичната държава трябва да е публична, както и върху финансирането на партиите. Това е една от причините за широко коментираното напоследък “купуване на гласове”. В законопроекта се предлагат текстове, които осигуряват публичността на партийната дейност и обезпечават държавен и граждански контрол върху начините на финансиране на партиите. Създава се постоянен публичен регистър на ръководните и контролните органи на партиите по общини и се формират условия за цялостна прозрачност на дейността им.

В последните години е налице силно изразена и разширяваща се тенденция на създаване на партии на регионална основа, което е изключително опасен процес. Първо, това е много удобна форма за проникване в местното самоуправление по легитимен път на икономически, криминални и други структури. Второ, създават се условия

за противопоставяне на регионите срещу столицата, което не е в интерес на нормалното функциониране на държавата. Трето, това е възможност за нарушаване на унитарния характер на държавата. Конституционният законодател не е предвидил изрична забрана на такива партии, вероятно поради липса на видима фактическа необходимост преди две десетилетия, но общият дух на основния закон, както и някои негови конкретни текстове предполагат такава забрана, като няма никакви конституционни текстове, които изключват налагането ѝ.

Вносител:

Яне Янев